

Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymän valtuusto

Asia: Tehy ry:n, Suomen Ensihoitoalan liitto ry:n ja Suomen Ensihoidon Kenttäjohtajat ry:n kannanotto ensihoitopalvelujen palvelutasopäätöksen valmistelusta

Tehy ry, Suomen Ensihoitoalan liitto ry (SEHL) ja Suomen Ensihoidon Kenttäjohtajat ry ovat huolestuneena seuranneet tilannetta, jossa Pirkanmaan sairaanhoitopiirin hallitus on päättänyt esittää valtuustolle ensihoitoyksiköiden vähentämistä. Alan järjestöjen mielestä tämä on lyhytnäköistä tilanteessa, jossa keskitetty ensihoitopalvelu on vasta käynnistetty. Toisaalta vuonna 2015 asteittain voimaan tuleva päivystysasetus sekä suunniteltu laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä tulevat olennaisesti vaikuttamaan alueellisten, ympärivuorokautisten ensihoito- ja päivystyspalvelujen järjestämiseen. Ympärivuorokautisen päivystyspisteiden sekä synnytysten keskittäminen tulee lisäämään ensihoitopalvelun tarvetta mm. välimatkojen pidentymisen vuoksi. Toisaalta kiireellistä apua tarvitsevat potilaat kuormittavat päivystystä ja sairaalan sisäistä toimintaa, mikäli ensihoitoyksiköiden tekemä hoidon tarpeen arviointi kohteessa vähenee.

Syynä palvelutasopäätöksen muuttamiselle on ensisijaisesti esitetty ensihoitopalvelun kustannuksia. Tehy ry, SEHL ry ja Suomen Ensihoidon Kenttäjohtajat ry korostavat, että ensihoitopalvelu tulee toteuttaa sairaanhoitopiireissä terveydenhuoltolain ja ensihoitoasetuksen mukaisena ympärivuorokautisesti. Terveydenhuoltolain ja sitä täydentävien asetusten tavoitteena on ollut palvelujen saatavuuden, asiakaslähtöisyyden, hoidon laadun ja potilasturvallisuuden parantaminen. Muuttunut lainsäädäntö on asettanut potilaan hoidon toteuttamiselle uusia vaatimuksia mm. henkilöstön kelpoisuuksissa, potilaan tavoitettavuudessa sekä kalustossa ja välineistössä. Ambulanssien välitön lähtövalmius ja hoidon laatutason parantamisen edellyttämä resursointi nostavat ensihoitopalvelun kustannuksia. Kuitenkin edellä mainittu, vääjäämätön kustannusten nousu on ollut tiedossa jo lainsäädäntömuutosten valmisteluvaiheesta lähtien.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirien hallituksen esittämällä muutoksella on vaikutusta ensihoitohenkilöstön työsidonnaisuuteen ja työn kuormittavuuteen. Uudessa ehdotetussa mallissa suunnitellaan mm. kiireellistä tehtävää hoitaneelle hoitoyksikölle siirtokuljetusten hoitamista ns. paluukyytien aikana. Alan järjestöjen mukaan tästä seuraa henkilöstölle väistämättä säännönmukaisesti pitkiä työvuoroja. Tehy ry, SEHL ry ja Suomen Ensihoidon Kenttäjohtajat ry esittävät, että ehdotetun suunnitelman vaikutukset ensihoitohenkilöstön työterveyteen ja turvallisuuteen on arvioitava uutta toimintamallia suunniteltaessa. Työhön liittyvien vaarojen arviointi, mm. työaikojen vaikutus syntyvien ylitöiden määrään, on arvioita osana uutta toimintamallia.

Palvelutasopäätöksen palvelutason alentaminen kustannussyistä on Tehy ry:n, SEHL ry:n Ja Suomen Ensihoidon Kenttäjohtajat ry:n näkemysten mukaan lyhytnäköistä. Asianmukaisesti resursoitu alueellinen ensihoitopalvelu on pidemmällä aikajänteellä kustannusvaikuttavaa, kun potilaat saavat oikea-aikaisen hoidon oikeatasoisessa toimipisteessä tai suoraan kohteessa. Näin voidaan välttää komplikaatioista, turhista kuljetuksista tai väärän tasoisesta hoitopaikasta aiheutuvia kustannuksia.

Ensihoitohenkilöstön ja palvelutoiminnan kehittymisen kannalta on kestävämpää, että asemapaikat, tehtäväkuvat ja alueellinen työnjako ovat koko ajan selvitystilassa. Erityisesti, kun nyt toteutetun mallin on todettu toimivan hyvin palvelutasopäätöksen tavoitteiden mukaisesti, niin alueellisen tasavertaisen ensihoitopalvelujen kattavuuden kuin riskialuealuokkien tavoitettavuudenkin suhteen. Epävarma tilanne voi johtaa ensihoitohenkilöstön hakeutumiseen muihin terveydenhuollon tehtäviin. Edelleen perinteisesti vetovoimaisen ensihoitoalan koulutuksen aloituspaikkamäärien lisäykset eivät kohtaa todellisia työvoimatarpeita, jos ensihoitopalvelujen resursseja vähennetään.

Potilaan kannalta tilanne on huolestuttava, sillä alueelliset toiminnan muutokset voivat olla merkittäviä. Potilasturvallisuus vaarantuu, mikäli alueelliset työnjako- ja vastuukysymykset ovat epäselviä. Tehy ry:n; SEHL ry:n ja Suomen Ensihoidon Kenttäjohtajat ry:n näkemyksen mukaan vaarana on, että lainsäädäntömuutosten taustalla ollut tavoite potilaan mahdollisimman nopeasta tavoitettavuudesta, oikea-aikaisesta hoidosta sekä alueellisesta koordinoitusta toimintamallista yhteistyössä päivystävien toimipisteiden kanssa menetetään.

Alan järjestöjen näkemys on, että ensihoitopalvelu tulee järjestää lainsäädännön edellyttämällä tavalla potilasturvallisuutta tai ensihoitohenkilöstön työterveyttä ja -turvallisuutta vaarantamatta. Tehy ry, SEHL ry ja Suomen Ensihoidon kenttäjohtajat ry korostavat ensihoitohenkilöstön aseman turvaamista uuden toiminnan suunnittelussa. Varmuus työsuhteesta ja mahdollisuus osallistua merkittävän muutoksen suunnitteluun on paras keino pitää alan työpaikat vetovoimaisena ja varmistaa alueellinen osaavan hoitohenkilöstön riittävyys.

Helsingissä 25.9.2014,

Rauno Vesivalo
puheenjohtaja
Tehy ry

Heikki Sederholm
Toiminnanjohtaja
Suomen Ensihoitoalan liitto ry

Simo Ekman
Puheenjohtaja
Suomen Ensihoidon Kenttäjohtajat ry

Lisätietoja:
Tutkimuspäällikkö
juha.kurtti@tehy.fi
p. 0505869460

